

Renata Bizior-Ociepa, Violetta Jaros

Najpopularniejsze imiona żeńskie i męskie nadane w Częstochowie w 2000 roku

Imię osobowe jest nazwą indywidualną i indywidualizującą w przeciwieństwie do nazwiska, które ma charakter rodzinny, tym samym wspólny, również do przezwiska odznaczającego się wąskim zakresem funkcjonowania. Właśnie ta osobniczość imienia powoduje ciągle przeobrażenia w systemach imienniczych. Tendencje nominacyjne są zawsze odbiciem istniejących wartości, panującej i ciągle zmieniającej się mody. Przyjmuje się jednakże, iż zasób współczesnego imiennictwa w porównaniu z czasami odległymi jest w miarę ustalony i ustabilizowany i nie ma tak jak dawniej charakteru okazjonalnego i metaforycznego¹.

We współczesnym imieniu nie odnajdujemy już odwołań do jego etymologii, ma ono charakter konwencjonalny, a na pierwszym planie pojawia się jego estetyka. Imię też ubożeje w swoich funkcjach, zanika jego życzeniowość, nie jest też jak niegdyś wykładnikiem patronizacji. Dlatego dzisiejsza nominacja zmierza coraz bardziej do odnalezienia imienia nietypowego o rzeczywiście indywidualnym znamieniu, choćby tylko wizualnym.

Na specyfikę struktury zasobu imienniczego w Częstochowie wpływa fakt, że jest ośrodkiem miejskim, gdyż na wsi motywacja przy doborze imienia dla dziecka jest nieco inna².

Punktem wyjścia do analizy tendencji w zakresie wyboru imion do nominacji jest materiał antroponimiczny zebrany z *Księgi urodzonych w 2000 r.* Urzędu Stanu Cywilnego w Częstochowie. Został on przedstawiony w postaci tabeli zgodnie z zajmowaną pozycją w rankingu, na którą wpłynęła liczba użyć w danym roku. Tytułem uzupełnienia dodać należy, że w 2000 r. w Częstochowie przyszło na świat 3564 dzieci, z czego 1625 dziewczynek i nadano im 120 różnych imion.

Zestawienie imion w tabeli 1. pokazuje, że najchętniej nadawanym imieniem żeńskim była Wiktoria, a imię to otrzymało 127 dzieci, co stanowi prawie 8% nominacji w roku 2000 w badanej grupie. Nieco rzadziej zostały wykorzystane imiona *Natalia* i *Julia*, każde z nich wybrane dla około 6,5% małych częstochowianek. Pierwszą piątkę rankingu najpopularniejszych imion żeńskich zamykają formy *Karolina* (96 użyć) i *Weronika* (93 użycia).

¹ M. Małec, *Nazwy indywidualne*, [w:] *Polskie nazwy własne. Encyklopedia*, red. E. Rzetelska-Feluszko, Kraków 1998, s. 98.

² J. Bubak, *Imiona modne*, „Onomastica” 1978, s. 180.

Analiza ilościowa wskazuje, że pięć najpopularniejszych imion nosi 1/3 liczby urodzonych w 2000 roku dziewczynek.

Tab. 1.

Lp.	Imię	Liczba użyć
1	Wiktoria	127
2	Natalia	107
3	Julia	104
4	Karolina	96
5	Weronika	93
6	Aleksandra	61
7	Anna	59
8	Paulina	55
9	Klaudia	53
10	Patrycja	48
11	Katarzyna	46
12	Dominika	45
13	Oliwia	38
14	Kinga	33
15	Magdalena	30

Na tle kontekstu, którym uczyniono *Słownik nazwisk współcześnie w Polsce używanych* wydany przez Kazimierza Rymuta³, staje się wyraźne, że imiona *Wiktoria*, *Natalia*, *Julia*, *Karolina* i *Weronika* zaistniały jako modne w Częstochowie w powiązaniu z ogólniejszą, szerszą tendencją do odświeżenia żeńskiego systemu imienniczego, a gwałtowny wzrost nadań tych form przypadła w Polsce na lata 80-te i 90-te. Tendencja ta przybrała dość radykalny kierunek, gdyż notujemy renesans imion (*Wiktoria*, *Julia*, *Karolina*, *Weronika*), których okres świetności i wziętości przypadła na początek XX wieku, na lata 1910 – 1920, a okres nikłego użycia na lata 60-te. Obecnie te antroponimy jawią się jako nowe i atrakcyjne, a wyjątkiem jest *Natalia*, która odnotowała dopiero teraz na przestrzeni ostatniego wieku pierwszą falę popularności. Warto nadmienić, że wspólne, łacińskie pochodzenie mają imiona *Wiktoria*, *Natalia* i *Julia*, że źródła germańskiego pochodzi *Karolina*, a z greckiego *Weronika*.

Wydaje się, że częsty wybór wymienionych tu imion wynika z tendencji używania w codziennej komunikacji imion w pełnej formie i odchodzenia od ich pewnego dualizmu przejawiającego się w istnieniu oficjalnej postaci (np. *Magdalena*, *Małgorzata*) i nieoficjalnej (w rodzaju *Magda*, *Małgosia*, *Gosia*). To spostrzeżenie potwierdzałaby uwaga A. Cieśli-

³ K. R y m u t, *Słownik nazwisk współcześnie w Polsce używanych*, Kraków 1995.

kowej⁴, iż ostatnio panuje moda, szczególnie wśród młodzieży, na używanie pełnych form imienia. Okazuje się też, że funkcjonujące w języku formy zdrobniałe od wymienionych nazw są raczej mało atrakcyjne z obecnego punktu widzenia, może poza używanym zdrobnieniem *Wika*, *Wiki*, pozostałe typu *Karolcia*, *Julcia*, *Jula*, *Weronka* noszą znamię familiarności.

W związku z tym zwraca uwagę fakt, że w nominacji najwyższą frekwencję uzyskały imiona o swoistej postaci fonetycznej, bowiem modne stały się takie formy, które mają w wygłosie przed samogłoską spółgłoski miękkie, a wygłosowa sylaba *-ria*, *-lia* staje się specyficznym wykładnikiem kobiecości imienia. Odnieść można tę uwagę również do następnych nazw osobowych występujących w rankingu, takich jak *Klaudia*, *Patrycja* i *Oliwia*, chociaż trzeba pamiętać, że nie jest to z pewnością czynnik dominujący, lecz jedynie uwikłany w modę na dane imię, ponieważ takie imiona jak *Sylwia*, *Daria*, *Emilia* były wybierane rzadziej.

W grupie imion popularnych znalazły się ponadto *Aleksandra*, *Anna*, *Paulina*, *Klaudia* i *Patrycja*, która zamyka pierwszą dziesiątkę rankingu. Zestawienie liczbowe pokazuje, że dziesiątkę najpopularniejszych imion wybrano dla prawie 1/2 urodzonych w tym roku dziewczynek. Do grupy imion dość popularnych należy jeszcze włączyć *Katarzynę* (46 użyć) i *Dominikę* (45 użyć).

Kolejne nazwania zamykające pierwszą dziesiątkę to również imiona, które szybkie przyrosty nominacji odnotowały głównie w latach 80-tych i 90-tych XX wieku. Wyróżnia się tu zdecydowanie *Klaudia* (warianty *Claudia* i *Klaudyna*), która stała się modna momentalnie w latach 90-tych i zajęła szybko miejsce w czołówce imion popularnych⁵. Stabilny wzrost nadań przez wiele lat był właściwy dla *Aleksandry* i *Anny*, chociaż ta ostatnia odnotowała pewien regres w ostatnim dziesięcioleciu. Zasoób i frekwencja modnych imion żeńskich w 2000 roku w Częstochowie jest świadectwem występującej w ostatnich latach XX wieku okresowej zmiany mody wynikającej z tendencji do odnowienia imiennictwa.

W grupie imion modnych i popularnych obok nazw dopiero co zdobywających grono zwolenników znajdują się imiona o charakterze ponadczasowym, już tradycyjne, do których należą *Anna*, *Katarzyna* i jak się wydaje przy wskazaniach słownika Rymuta również *Aleksandra*. Imiona te na razie nie tracą na atrakcyjności, chociaż jeszcze dziesięć i dwadzieścia lat temu były w absolutnej czołówce wybieranych do nominacji⁶.

W grupie imion o średnim powodzeniu wśród rodziców znalazły się obok tradycyjnych: *Magdaleny*, *Agaty*, *Marty*, *Agnieszki* i niedawno bardzo modnych *Moniki*, *Kingi* i *Kamili* także nowsze formy imiennicze, notujące przyrosty nominacji w ostatnich dwudziestu latach: *Oliwia* i *Sandra*.

Drugim biegunem popularności w procesie wyboru imion jest ich rzadkość, a co za tym postępuje również oryginalność. Analiza materiału onomastycznego poświadcza dość duże urozmaicenie tego rodzaju imion, bowiem funkcjonuje w tej roli (1 – 2 nadań) 66 róż-

⁴ A. Cieślakowa, *Przyswajanie obcych imion w języku polskim dawniej a dziś*, [w:] *Kultura języka dziś*, red. W. Pisarek, H. Z. Gólkowa, Poznań 1995, s. 136.

⁵ Była np. najeczęściej nadawanym imieniem w 1995 i 1996 roku w Zawierciu, a w 1997 znalazła się na drugiej pozycji, jak podaje w pracy magisterskiej Agnieszka Pabisia, *Imiona nadawane dzieciom w Zawierciu i okolicy w latach 1994 – 1997. Studium onomastyczno-socjologiczne*.

⁶ J. Parzniewska, *Imiona nadawane w Krakowie w 1992 roku*, „Onomastica” 1996, A. Wiecha w pracy magisterskiej *Socjologia imion nadawanych dzieciom w Radomsku w latach 1988 – 1992* odnotowała te imiona na pierwszym miejscu.

nych form, co jest wskazaniem dość wysokim wobec 120 form wszystkich imion z 2000 roku. W sumie rzadkie nazwania otrzymało blisko 5% dziewczynek.

Tendencja do nadawania imion rzadko spotykanych w społeczeństwie wynika z reguły z chęci zaznaczenia w ten sposób odrębności i indywidualności jego nosiciela. Źródłem pojawienia się nowych imion o takiej właśnie funkcji stała się z jednej strony wielokulturowość współczesnego świata pociągająca za sobą zacieranie granic międzykulturowych, obniżanie rangi tożsamości narodowej. Drugim czynnikiem jest bez wątpienia atrakcyjność brzmienia tych antroponimów, czasem ich egzotyczność, także odmienna wyróżniająca forma graficzna, wskazująca na jego obce pochodzenie, np. *Jessica, Abigail, Nicolette, Michelle* i łącząca się z tym elitarność. A. Cieślíkowa⁷ omawiając słowiańskie imiona odapelatywne zwróciła uwagę na występującą przy ich nadaniu relację między wyborem a kreacją. Być może podobna sytuacja zachodzi w wypadku mianowania imion rzadkich, zdecydowanie wyróżniających nosicielkę. Nie jest to już wybór z mniej lub bardziej utartego kanonu, ale odważne kreowanie, poszukiwanie nowości i wprowadzenie imienia w środowisko, jednak niezwiązane zupełnie z jego warstwą semantyczną.

Oryginalnością i odmiennością zwracają uwagę następujące formy: *Amanda, Abigail, Angelina, Anika, Chrystyna, Dżuliana, Erika, Florentyna, Inez, Inga, Kim, Jelena, Martika, Letycja, Jennifer*. Pewna odmienność znamionuje również postaci imion skróconych, takich jak: *Iga, Nina, Kaja, Karina, Ana, Ada, Inga, Nadia*. Okazuje się, że indywidualność na tle danego rocznika zapewniają też takie formy jak: *Beata, Aneta, Celina, Elżbieta, Halina, Teresa*, które odwołują się do tradycyjnego kanonu imion.

Konieczne wydaje się zwrócenie uwagi na pochodzenie analizowanego zasobu imion, na ich źródła kulturowe. Największym powodzeniem wśród rodziców cieszyły się antroponimy pochodzenia łacińskiego, do których zaliczyć trzeba 33 formy, w tym te, które uzyskały najwyższą frekwencję, np.: *Wiktoria, Paulina, Patrycja, Sylwia, Adrianna*. Na drugim miejscu znalazły się imiona greckie, w tym: *Aleksandra, Katarzyna, Agata, Dorota, Zofia, Jelena*. Mniej nosicielek uzyskało miano wywodzące się z Biblii, były to: *Amny, Magdaleny, Marie, Ewy, Gabriele, Sary, Elizy* oraz z języków germańskich, np.: *Eryka, Iga, Bernadeta, Jadwiga, Karolina, Kinga, Dagmara, Olga*. Najbardziej zadziwiającym i zastanawiającym faktem jest niewystąpienie w roku zamykającym stary wiek tradycyjnych imion słowiańskich, gdyż jako ich substytuty pojawiły się jedynie formy *Bogna* (zdrobnienie od *Bogumiła, Bogusława*) z zatartym morfologicznym eksponentem rodności oraz *Milena* zapożyczona z języka czeskiego.

Podsumowując motywy nadawania imion żeńskich w Częstochowie w 2000 r., należy podkreślić, że w strukturze tych nazw odbijają się dążenia do nowoczesności, podążania za modą, w mniejszym stopniu pewnej tradycyjności i zachowawczości, a silnie zaznaczona została skłonność do oryginalności, uwydatnienia indywidualności osoby. Widoczne stało się, że imiennictwo miasta podąża za ogólnym trendem odświeżenia, wymiany tych indywidualnych antroponimów. Zestawienie w tabeli unaocznia, że czynnikiem decydującym przy ich wyborze w większości okazuje się atrakcyjność formy imienia. Być może związane jest to bezpośrednio z żeńską plcią dziecka, któremu atrakcyjne imię ma stworzyć aurę atrakcyjności, tak istotnej we współczesnym świecie. Niewykluczone, że to właśnie atrakcyjność jest tą wartością, która ukryła się w imionach dziewczynek urodzonych na przełomie stuleci.

⁷ A. Cieślíkowa, *Przyswajanie obcych...*, s. 136.

Dominuje zatem w nadaniu imienia motywacja pochodząca od nazwy, estetyczna i ekspresywna, można mieć nadzieję, że obecna jest czasami motywacja pochodząca od obiektu⁸, chociaż powyższe badania nie są w stanie jej potwierdzić. Na tle tych faktów onomastycznych można jedynie wyrazić niezadowolenie, że w polskim imiennictwie pod wpływem zapożyczeń nastąpił zanik określeń znaczących, o przejrzystej interesującej semantyce.

W 2000 roku na 3564 dzieci urodziło się 1939 chłopców, którym nadano 178 różnych imion. Zestawiając tę liczbę z liczbą urodzonych dziewczynek, okazuje się, że młodych częstochowian przybyło znacznie więcej niż młodych częstochowianek. Z uzyskanych od pracowników USC w Częstochowie informacji wynika, że tak jest od kilku lat. Podobnie jak w przypadku imion żeńskich, najpopularniejsze imiona męskie przedstawia tabela 2.

Tab. 2.

Lp.	Imię	Liczba użyc
1	Jakub	146
2	Mateusz	122
3	Piotr	116
4	Kacper	82
5	Paweł	81
6	Michał	80
7	Dawid	63
8	Kamil	62
9	Dominik	59
10	Patryk	56
11	Maciej	52
12	Szymon	47
13	Bartosz	42
14	Łukasz	40
15	Konrad	37

Jak widać z zestawienia najchętniej nadawanym imieniem męskim był *Jakub* — aż 147 użyc, co stanowi 7,5% nominacji w roku 2000 w badanej grupie. Według *Słownika imion* K. Rymuta od lat 40-tych do 80-tych liczba nadań tego imienia stale rosła. Pewien spadek popularności odnotowuje słownik na początku lat 90-tych, niemniej jednak biblijne imię *Jakub* należało od dawna do imion chętnie wybieranych przez rodziców. Na drugim miejscu w rankingu popularności wśród imion męskich znalazł się *Mateusz* — 122

⁸ Na ten temat pisze A. Cieślakowa, *Przyswajanie obcych...*, s. 135.

młodych nosicieli (6,2%) — imię cieszące się dużą popularnością w naszym kraju od lat 80-tych. Trzeci w kolejności to *Piotr* — 116 nadań, co stanowi 5,9%. Wywodzące się z łaciny imię pierwszego następcy Chrystusa w Rzymie, pojawiło się w Polsce wraz z przyjęciem chrztu przez Mieszka I. Od początku lat 20-tych do 80-tych XX wieku widoczny jest wzrost zainteresowania tym imieniem. Dopiero lata 90-te wykazują pewien spadek jego popularności. Pierwszą piątkę najpopularniejszych imion męskich w Częstochowie w 2000 roku zamykają *Kacper* — 82 (4,2%) i *Paweł* — 81 (4,1%). Równie chętnie nadawano imię *Michał* — 80 (4,1%). Łacińskiego pochodzenia *Paweł*, tak jak w przypadku wcześniej omawianych imion męskich, wykazuje rosnącą popularność od początku XX-tego wieku do lat 80-tych, aby z początkiem lat 90-tych liczba nadań drastycznie spadła. Natomiast w przypadku imienia *Kacper* stwierdzić należy, że właściwą popularność zyskuje dopiero w latach 80-tych i od tego momentu notować można stopniowy wzrost zainteresowania tym imieniem.

Okazuje się, że tak jak w przypadku imion żeńskich, pięć najpopularniejszych imion męskich nosi prawie 1/3 chłopców urodzonych w 2000 roku w Częstochowie. Imiona te wywodzą się z tradycji chrześcijańskiej, w Polsce znane są już od średniowiecza. I być może tu należałoby dopatrywać się źródła ich długoletniej popularności.

Wśród imion rzadziej wybieranych przez rodziców czy opiekunów wymienić należy *Dawida* — 63 (3,2%), *Kamila* — 62 (3,2%), *Dominika* — 59 (3%), *Patryka* — 56 (2,8%), *Macieja* — 52 (2,6%), *Szymona* — 47 (2,4%), *Bartosza* — 42 (2,1%), *Lukasza* — 40 (2%), *Konrada* — 37 (1,9%).

Porównując ten zestaw imion z nominacjami w 1958⁹ roku widać wyraźnie, że w ciągu ćwierćwiecza diametralnie zmieniły się gusta i upodobania współczesnych rodziców. A oto ranking najpopularniejszych imion męskich w 1958 roku: *Andrzej, Marek, Zbigniew, Krzysztof, Jerzy, Janusz, Grzegorz, Jan, Wojciech, Jacek, Tadeusz, Jarosław, Ryszard, Mirosław, Sławomir*.

Współcześnie stare słowiańskie imiona nie należą do najchętniej nadawanych chłopcom. Dominują imiona obcego pochodzenia — łacińskie: *Dominik, Kamil, Łukasz, Paweł, Patryk*; hebrajskie: *Dawid, Jakub, Maciej, Mateusz, Michał, Szymon*. Choć jeszcze niespełna trzydzieści lat temu popularne były słowiańskie *Zbigniew, Wojciech, Jarosław, Mirosław* i *Sławomir*. Imiona te nadawane są także i współcześnie, ale trudno mówić o ich dawnej popularności.

Niewątpliwie dość ciekawie, a wręcz egzotycznie, brzmią w polskim systemie imienniczym anglo-amerykańskie imiona typu *Aleks, Brajan, Brian, Butch, Dastin, Denis, Joe, Jonatan, Kewin//Kevin*¹⁰; podobnie jak arabskie *Ahmed, Machamed* czy niemieckie *Dieter*, choć te trzy ostatnie należą zapewne do obcokrajowców. Warto wspomnieć, że wśród imion nadawanych chłopcom w 2000 roku w Częstochowie znalazły się imiona wykreowane przez literaturę takie jak *Kordian* i *Odyseusz*.

Oryginalność cechuje także imiona typu *Luc, Maksym, Manuel, Marco, Martin, Nadian, Nico, Nicolas, Oktawian, Oliwier//Oliwer, Patrycjusz, Rihardo* (słownik Rymuta notuje tylko postać *Rikardo*), *Sambor, Sandro, SergiollSergiusz, Thomas, Tyberiusz, Tymoteusz, Ursyn, Walentino, Yannick*.

⁹ Por. S. F o l f a s i ń s k i, *Imiennictwo Częstochowy w roku 1958. Najwięcej jest Andrzejów, Małgorzat i Elżbiet*, „Nad Wartą” 1959, nr 2, s. 7.

¹⁰ Imiona te występują także w Siewierzu, którego imiennictwo za rok 1999 opracowała w postaci pracy licencjackiej J. G a l ą z k a, *Imiona współcześnie popularne na przykładzie Siewierza*, Częstochowa 2000.

Okazuje się, że ani Kościół nie utrzymał chrześcijańskiego zasobu imion, ani wszelkie zabiegi administracyjne nie powstrzymały rozmaitych dziwnych, niekiedy zniekształconych imion. Przyczyny takiego stanu rzeczy są bardzo różne. A. Cieślíkowa¹¹ wśród motywów przyswajania obcych imion wymienia: 1) imię się podoba; często jest noszone przez aktora, piosenkarza, bohatera filmowego; 2) obce imię jest nadane ze względów rodzinnych (np. wyjazd za granicę, matka chrzestna pochodzi z innego kraju, tradycja obcych imion w rodzinie); 3) przyczyną jest poszukiwanie inności: oryginalność, niepowtarzalność lub mała powtarzalność wybranego imienia.

W imiennictwie polskim przeważają stare tradycyjne wzory, dlatego stosunkowo niewielka ilość nowo wprowadzonych imion jest pewnym odświeżeniem tego systemu. Imiona były i nadal są wyznacznikiem przynależności etniczno-kulturowej. Na tle widocznego wpływu angielszczyzny ważne jest jedynie zachowanie odpowiedniej proporcji imion obcych w stosunku do tradycyjnych.

Niewątpliwie pojawienie się sporej grupy imion obcych w stosunku do tradycyjnego zestawu imion w naszym kraju wskazuje na pewne tendencje do unifikacji i integracji kulturowej z Zachodem (może ślepej fascynacji?). Wymienione wyżej imiona nie należą do najpopularniejszych, często wykazują jednorazową nominację, a zatem sądzić należy, że proces ten dopiero się zaczyna. A może to tylko przejściowa moda i przejaw dążenia do oryginalności w zunifikowanym świecie współczesnym? Zasadniczym problemem w tej sytuacji jest, w jakiej postaci przyjmować obce imiona: graficznej czy fonetycznej. Zróżnicowanie form wymaga chyba pewnych uregulowań prawnych.

O ile w przypadku imion żeńskich nie pojawiły się imiona słowiańskie, o tyle wśród chłopców odnotować należy liczne określenia pochodzące z zasobu słowiańskiego imiennictwa, a więc *Bogdan, Bogumił, Bolesław, Dragmir, Jarosław, Kazimierz, Lech, Leszek, Mieczysław, Mieszko, Miłosz, Przemysław, Radosław, Sławomir, Stanisław, Wiesław, Władysław, Włodzimierz, Wojciech, Zbigniew, Zdzisław*.

Porównując imiona męskie z żeńskimi należy stwierdzić, że wśród tych pierwszych występuje większa różnorodność nominacji — przypomnijmy: dziewczynkom nadano 120 różnych imion żeńskich, zaś chłopcom aż 178. Imiona męskie reprezentują zatem bogatszy repertuar nazwań, ale w obu grupach dopatrywać się można podobnych tendencji w zakresie zasad doboru imion. Obok imion tradycyjnych, znanych naszej kulturze od wieków, pojawiają się określenia zupełnie nowe albo funkcjonujące od kilku lub najwyżej kilkudziesięciu lat. Ponieważ w analizowanym materiale onomastycznym nie badano (za pomocą odpowiednio zredagowanych ankiet) rzeczywistych motywów, którymi kierowali się rodzice przy wyborze imienia dla swego dziecka, trudno jednoznacznie określić, jakie czynniki mają największy wpływ na nominację. Dlatego też w swoich badaniach opieramy się wyłącznie na metodzie obiektywno-dokumentacyjnej¹², pozwalającej jednak ustalić bogactwo systemu imienniczego, wskaźnik popularności imienia, wreszcie pełną listę częstotliwości użycia wszystkich imion. Zdajemy sobie sprawę, że mankamentem tej metody jest to, iż pozwala ona ustalić tylko motywy obiektywne nadania imion, podczas gdy istnieją jeszcze inne czynniki, składające się na całe skomplikowane bogactwo motywacyjne, decydujące o wyborze imienia przez rodziców. Zaprezentowana przez nas analiza najpo-

¹¹ Por. A. Cieślík o w a , *Imiona i nazwiska we współczesnej polszczyźnie. Moda i użycie tekstowe*, [w:] *Polszczyzna a i Polacy u schyłku XX w.*, Warszawa 1994, s. 186.

¹² Por. H. B o r e k , E. S l o m o w i e z , *Czynniki motywacyjne przy nadawaniu imion na przykładzie Szczecina*, Zeszyty Naukowe WSP w Szczecinie, Prace Wydziału Humanistycznego nr 8, 1979, s. 28.

popularniejszych imion nadanych w Częstochowie w 2000 roku nie wyczerpuje z pewnością zagadnienia, sygnalizuje tylko pewne nowe trendy i upodobania w nadawaniu imion współcześnie chyba nie tylko w Częstochowie — tu warto byłoby zestawić podobne badania na imiennictwie innych miast Polski w celu wyciągnięcia ogólniejszych wniosków.

Większość współcześnie używanych w Polsce imion, zwłaszcza tych odznaczających się dużą popularnością ma swoje źródło w imiennictwie dawniejszym. Imiona, które ludzie nadają swoim dzieciom, pochodzą z tych samych źródeł co nasza kultura i literatura, a mianowicie Biblii, tradycji rodzimej i związków z kulturą europejską i światową. W każdym okresie historycznym można mówić o modzie na pewne imiona. Jednak porównanie imion nadawanych współcześnie i w przeszłości dowodzi, że podstawowy zasób imiennictwa się nie zmienia, wiele z tych imion zachowuje swoją popularność. Można zatem mówić o trwałości tradycyjnego systemu imienniczego. Inaczej zresztą być nie może, skoro imiona stanowią część tradycji prawno-obyczajowej i kulturowej każdego społeczeństwa i są wyznacznikiem przynależności etnicznej.

Wybierając imię rodzice kierują się najczęściej względami estetycznymi¹³, łatwością tworzenia zdrobnień, oryginalnością brzmienia, rzadziej motywem nadania imienia jest tradycja rodzinna i wpływ kalendarza. Najważniejsze jest, aby imię podobało się rodzicom i najbliższemu otoczeniu dziecka i nie sprawiało trudności w zwracaniu się do jego posiadacza.

Z punktu widzenia prawnego warunkiem jest, aby nadane w Polsce imiona nie raziły sztucznością i odpowiadały duchowi języka, innymi słowy — dobrze nadawały się do spełniania funkcji imienia. Pewną wskazówką dla rodziców jest *Wykaz imion używanych w Polsce*, zawierający imiona tradycyjne. Jednak aby rodzicom, którzy chcą nadać swojemu dziecku oryginalne imię dać możliwość wyboru takiego imienia nie należy ostatecznie zamykać tej listy. Rola przepisów prawnych w tej dziedzinie jest zatem dwojaka: z jednej strony mają one chronić interesy nowo narodzonych dzieci, bronić je przed dziwnymi imionami, które chcą im nadać rodzice, a z drugiej strony winny uszanować indywidualne upodobania rodziców w tym zakresie, nawet jeśli są one bardzo oryginalne. W praktyce potrzebny będzie jednak zawsze zdrowy rozsądek i kompromis.

Renata Bizior-Ociepa, Violetta Jaros

The Most Popular Female and Male Names Given in Częstochowa in The Year 2000

Summary

Quantitative analysis of Christian names given to children in Częstochowa in the year 2000 is presented in the paper. Origin of names and motifs for giving them are given. The most popular female names are: Wiktoria, Natalia, Julia, Karolina, Weronika; and the most popular male names are: Jakub, Mateusz, Piotr, Kacper, Paweł. Female names like Amanda, Dzjulina, Jelena and male names like Aleks, Butch, Yanniek, are much scarcer but unusual and attractive at the same time. The most popular female names gained popularity due to a trend to refresh female name system and the tendency to use names in their full form. Male names, when compared with female ones, represent a much wider variety.

¹³ Podobnie uważa M. S z e m b o r, *Nadawanie imion w Gliwicach w latach 1990 - 1996*, [w:] *O kształcie języka, studia i rozprawy*, red. B. W y d e r k a, Opole 1999.